

نسیم حیات

(با ویرایش و اضافات جدید)

www.ketab.ir
تفسیر قرآن کریم
جزء ۶

ابوالفضل بهرام پور

سرشناسه	: بهرام پور، ابوالفضل، ۱۳۲۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: نسیم حیات: تفسیر قرآن کریم جزء ۶ / ابوالفضل بهرام پور.
مشخصات ویراست	: [ویراست ۲]
مشخصات نشر	: قم: آوای قرآن، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۳۷۶ ص: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ م.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۲۵۹۹-۱۲-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص ۳۷۵؛ همچنین به صورت زیرنویس.
عنوان دیگر	: تفسیر قرآن کریم جزء ۶
موضوع	: تفاسیر (جزء ۶)
موضوع	: تفاسیر شیعه - قرن ۱۴
موضوع	: Qur'an-- Shiite hermeneutics -- 20th century
رده بندی کنگره	: BP ۱۰۲/۲
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۱۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۵۸۶۵۴۰

www.ketab.ir

نام کتاب: نسیم حیات جزء ۶

مؤلف: ابوالفضل بهرام پور

ناشر: آوای قرآن

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۵۹۹-۱۲-۷

نوبت چاپ: شانزدهم / ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰۰

لیتوگرافی و چاپ: مؤسسه بوستان کتاب

قم: صفائیه - روبروی مسجد رفعت - کوچه ۳۲ - پلاک ۴۱

تلفن: ۳۷۷۴۱۰۰۴ - ۰۲۵ / همراه: ۰۹۱۲۵۵۳۰۴۰۱

آدرس سایت: www.bahrampur

تهران: انتشارات سبحان: ۷۷۵۳۹۲۴۶ - ۰۲۱

۳۵۱

فهرست مطالب

۳۲.....	نساء / ۱۵۹-۱۵۵.....	۱۳.....	مقدمه
به	آنها حضرت زکریا و یحیی <small>علیهم السلام</small> را کشتند و به	۱۵.....	ماخذ و اسناد
۳۴.....	آیات الهی کافر شدند.....	۱۷.....	نساء / ۱۴۹-۱۴۸.....
۳۵.....	آنها به مریم مقدس افترای برگی زدند.....	۱۹.....	غیبت ظالم در مورد ظلمش جایز است.....
یا	آیا آنکه کشته شده خود مسیح است یا	۲۰.....	حفظ آبروی مردم، یک صفت عالی است.....
۳۵.....	دیگری به اشتباه کشته شد.....	۲۱.....	اگر گذشت از ظلم معکران به ظالم پروری
۳۶.....	چه کسی به جای عیسی <small>علیه السلام</small> کشته شد؟.....	۲۱.....	منجر شود، جایز نیست.....
۳۷.....	آیا مسیح <small>علیه السلام</small> هنوز زنده است؟.....	۲۲.....	نساء / ۱۵۲-۱۵۰.....
همه	یهودیان قبل از رحلت عیسی <small>علیه السلام</small> بدو	۲۲.....	میان پیامبران جدائی نیندازید که برخی را
۳۹.....	ایمان می آورند؟.....	۲۴.....	منکر شوید.....
حضرت	عیسی <small>علیه السلام</small> به زمین نازل می شود و	۲۴.....	آنها که پیامبر اسلام را انکار کنند واقعاً
۳۹.....	پشت مهدی <small>علیه السلام</small> نماز می خواند.....	۲۴.....	کافزند.....
۴۱.....	نساء / ۱۶۲-۱۶۰.....	۲۴.....	آنها که میان رسولان خدا فرق نگذاشتند
حرمت	برخی از غذاهای حلال به خاطر ظلم	۲۵.....	عظمتی دارند.....
۴۳.....	یهود بود.....	۲۷.....	نساء / ۱۵۴-۱۵۳.....
جهت	دیگر تحریم نعمت ها بر یهود، رباخواری	۲۷.....	اهل کتاب از پیامبر <small>صلی الله علیه و آله</small> مسائلت های غیر
۴۳.....	و حرام خواری آنها بود.....	۲۹.....	ممکن داشتند.....
البته	اهل کتابی که ایمان آورده و بندگی خدا	۲۹.....	یهودیان پیمان های الی را پیوسته می شکستند.....
۴۴.....	کنند، اجر عظیمی دارند.....	۲۹.....	بنی اسرائیل از دستورات پیامبر مقبول خود
راسخون	در علم، همان علمای عامل یهود	۳۱.....	هم تمرد می کردند.....
۴۵.....	است.....		

- قرآن شما را از انحرافات در توحید و غلو در
 ۶۹ دین حفظ می‌کند.....
- ۷۰ حکم ارث خواهر و برادر میت.....
- ۷۱ توضیح حکم.....
- سوره مائده / ۷۳
- ۷۳ معرفی سوره.....
- مائده / ۱-۲.....
- ۷۵ به پیمان‌ها و قراردادها وفا کنید.....
- ۷۷ هر که به قول و تعهد خود عمل نکند دین
 ۷۸ ندارد.....
- ۸۰ دستورات مهم در حین اعمال حج.....
- مائده / ۳.....
- ۸۳ گوشت‌های حرام.....
- ۸۵ سنگ‌های مقدس ذبح حیوان.....
- ۸۷ از راه حرام طلب روزی نکنید.....
- ۸۸ مناسبت بیان احکام گوشت.....
- ۸۸ عامل اصلی یأس کفار.....
- ۸۹ کافران همواره در انتظار خاموشی اسلامند.....
- ۹۰ روز اکمال دین چه روزی است؟.....
- ۹۱ الیوم اکملت، در شأن امامت نازل شد.....
- ۹۲ فرق اکمال و اتمام.....
- ۹۳ در چه صورتی اکل میته جایز است.....
- مائده / ۴-۵.....
- ۹۴ حکم سگ و باز شکاری چیست؟.....
- ۹۸ وقتی حیوان را برای شکار می‌فرستید، نام
 ۹۹ خدا را بربید.....
- راسخون، علمای مسلمان شده یهود و مؤمنان،
 ۴۵ یهودیانی هستند که ایمان آورده‌اند.....
- نساء / ۱۶۳-۱۶۶.....
- ۴۷ کفر به بعضی پیامبران، کفر به خدا و همه
 پیامبر است.....
- ۴۹ ماه همه پیامبران را نام نبردیم، آنها بیش از آن
 تعدادی است که نام بردیم.....
- ۵۰ پیامبران با خدا از طریق وحی ارتباط
 داشته‌اند چون آنها معلمان بشرند.....
- ۵۱ ای پیامبر! به منکران اعتنا نکن، ما شخصاً
 حامی تو هستیم.....
- ۵۱ نساء / ۱۶۷-۱۷۰.....
- ۵۳ مبلغان گمراهی، شریک جرم هستند.....
- ۵۴ صلاح دنیا و آخرت شما بستگی به ایمان
 شما دارد.....
- ۵۶ نساء / ۱۷۱-۱۷۳.....
- ۵۸ حقیقت را که بالا و پایین کنی، دچار غلو در
 دین می‌شود.....
- ۶۱ تثلیث مسیحیت (سه‌گانه پرستی).....
- ۶۱ استدلال طیب نصرانی بر خدا بودن مسیح.....
- ۶۲ مناظره جاثلیق.....
- ۶۴ مهم‌ترین سؤالی که در قیامت پرسیده
 می‌شود، چیست؟.....
- ۶۵ پرستش انسان و فرشته هم شرک عظیم
 است؟.....
- ۶۶ نساء / ۱۷۴-۱۷۶.....
- ۶۷

- حکم غذای اهل کتاب ۱۰۰
- ازدواج با زنان غیرمسلمان ۱۰۲
- مائده / ۶ ۱۰۳
- در اینجا (الی المرافق) تعیین مقدار است نه
غایت ۱۰۵
- تطهیر قبل از ورود به نماز که شرفیابی است ۱۰۶
- پاکیزگی بویژه برای نماز ۱۰۷
- مائده / ۷-۱۰ ۱۰۹
- ما به خدا پیمان دادیم و پایش می ایستیم ۱۱۱
- فقط برای رضای خدا برخیز ۱۱۲
- حکومت با ظلم دوام نیارد ۱۱۳
- مائده / ۱۱-۱۲ ۱۱۵
- الطاف خدا باید دائما در یادها بماند ۱۱۷
- برای رهبری هر گروهی کسی را برگزینید ۱۱۹
- مائده / ۱۳-۱۴ ۱۲۱
- پیمان شکنی با خدا قساوت زاست ۱۲۴
- از نصارا پیمان گرفتیم که علائم پیامبر اسلام
را کتمان نکنید ۱۲۵
- وضعیت اناجیل ۱۲۶
- مائده / ۱۵-۱۶ ۱۲۷
- ای اهل کتاب به اسلامی که شناخته‌اید
ایمان بیاورید ۱۲۹
- هر که خواهان رضای خدا باشد با این قرآن
هدایتش می‌کند ۱۳۰
- مائده / ۱۷-۱۸ ۱۳۱
- نسبت مقام الوهیت به انسان کفر آشکار
است ۱۳۳
- فقط خداوند اختیار دار هستی است ۱۳۴
- اهل کتاب گفتند ما فرزندان خدائیم ۱۳۵
- مائده / ۱۹-۲۰ ۱۳۷
- میان عیسی و پیامبر ﷺ رسولی اعزام نشده ۱۳۹
- موسی فرمود نعمت‌های سیاسی و مادی
خدا را بر خود بیاد آورید ۱۴۱
- مائده / ۲۱-۲۶ ۱۴۳
- موسی فرمود ای قوم وارد فلسطین شوید ۱۴۵
- ارض مقدس ۱۴۵
- گفتند ای موسی! در فلسطین قومی جبار
هستند ما وارد نمی‌شویم ۱۴۶
- دو مرد الهی به قوم، راهکار نظامی نشان
دادند ۱۴۸
- ای موسی تو خود و خدایت این قوم جبار را
بیرون کن ۱۴۹
- صبر موسی لب ریز شد ۱۵۱
- آیا موسی ﷺ در بیابان تیه حضور داشت؟ ۱۵۱
- مائده / ۲۷-۳۱ ۱۵۳
- اولین قتل روی زمین معلول حسد بود ۱۵۶
- شرط قبولی عمل فقط تقوا و اخلاص است ۱۵۶
- هابیل گفت تو را نمی‌کشم چرا که گناه آن
سنگین است ۱۵۸
- حسد قابیل را به بدترین جرم واداشت ۱۶۰
- زاغی کیفیت دفن برادر را تعلیم داد ۱۶۱

- مآئده / ۳۲-۳۴ ۱۶۳
- کشتن یک انسان بی گناه مانند قتل عام جمعی است ۱۶۵
- نجات انسان از مرگ معنوی حیات داد به اوست ۱۶۶
- کسی که امنیت مردم را به هم بزند، محارب است ۱۶۷
- چه جنایتی مرتکب شدند ۱۶۸
- محاربه با خدا و رسول ۱۶۸
- حکم توبه قبل از دستگیری، یا بعد از دستگیری ۱۷۰
- مآئده / ۳۵-۳۷ ۱۷۱
- وسیله به چه معناست؟ ۱۷۳
- توسل از نظر قرآن ۱۷۴
- نقش تربیتی توسل، ارتباط با مریبان معنوی است ۱۷۵
- عذاب های تلخ آخرت با هیچ چیز قابل جبران نیست ۱۷۷
- مآئده / ۳۸-۴۰ ۱۷۸
- اجرای تعزیرات قضائی، امنیت زندگی است ۱۸۰
- حکم کسی که از سرقت توبه می کند ۱۸۲
- توبه سرقت قبل از دستگیری و بعد از دستگیری ۱۸۳
- من صحنه ای دیدم که کاش بیست سال قبل دیده بودم ۱۸۳
- در مورد حکم سرقت مرد قبل از زن ذکر شده ۱۸۶
- مآئده / ۴۱-۴۲ ۱۸۸
- علمای یهود از اجرای حکم تورات خودداری کردند ۱۹۰
- آنها در زبان ادعای ایمان می کنند ولی در عمل کافزند ۱۹۲
- به هر سخنی بدون تحقیق گوش می دهند ۱۹۳
- قرآن و حساسیت های قبل از موعد! ۱۹۵
- پیامبر در هر فرصتی اهل بیت را معرفی می کند ۱۹۷
- با کفاری که با شما در حال مبارزه اند، ارتباط مخفی برقرار نکنید ۱۹۸
- مآئده / ۴۳-۴۴ ۲۰۰
- چرا یهودیان تورا حکم قرار می دهند سپس نمی پذیرند ۲۰۲
- یهودیان پیامبر ﷺ را حکم قرار دادند او هم مطابق تورات حکم کرد ۲۰۳
- مآئده / ۴۵ ۲۰۵
- احکام قصاص اعضا در تورات ذکر شده ۲۰۷
- در قصاص، راه بخشش گرفته نشده ۲۰۸
- مآئده / ۴۶-۴۷ ۲۰۹
- پیامبران یکی پس از دیگری می آیند و هدف واحدی دارند ۲۱۱
- پیامبران مکلف بودند پیامبر پس از خود را تأیید کنند ۲۱۲
- مسیحیان مکلف بودند که حکم انجیل را

- پیاده کنند ۲۱۲
- مائده / ۴۸ ۲۱۴
- قرآن سند صحت و سُقم کتابهای آسمانی و مکاتب است ۲۱۷
- در هیچ حکمی از قرآن خارج نشو ۲۱۷
- برای هرامتی شریعتی برای زمان خودش فرستادیم ۲۱۸
- نسخ شامل شریعت می شود نه دین! ۲۱۹
- مائده / ۴۹-۵۰ ۲۲۲
- پیامبر ﷺ جزء مطابق حکم قرآن حرفی نمی زند ۲۲۴
- از قاضی هافقط یکی اهل نجات است ۲۲۵
- خدا آنها را به خاطر بعضی گناهانشان کیفر می کند پس بقیه گناهان چه ؟ ۲۲۵
- قوانینی که از قرآن برنخاسته، حکم جاهلی است ۲۲۷
- مائده / ۵۱-۵۳ ۲۲۸
- مسلمان نمی تواند با یهود و کافر هم پیمان باشد ۲۳۰
- ارتباط خائنانه با کفار ممنوع است ۲۳۲
- بعضی وقت ها چهره منافق فاش می گردد ۲۳۴
- مراد از تردید خدا، ایجاد تردید در مخاطب است ۲۳۴
- آیا حکومت اسلامی می تواند به بیگانه تکیه کند ۲۳۵
- فی قلوبهم مرض غیر از منافقین هستند! ۲۳۶
- اینک تحلیل دقیق تر موضوع ۲۳۶
- میان منافق و بیمار دل تفاوت هائی است ۲۳۸
- تشبیه تزلزل ایمان به بیماری ۲۳۹
- مائده / ۵۴ ۲۴۱
- مرتد کسی است که از دین خود برگردد ۲۴۳
- مؤمنان آینده وظیفه شناس خواهند بود ۲۴۴
- پیامبر ﷺ فرمود خوبان آینده قوم سلمان است ۲۴۵
- مائده / ۵۵-۵۶ ۲۴۶
- علی ؑ لایق ترین سرپرست مؤمنان ۲۴۷
- کنار چاه زمزم نشسته بود که شنیدم ۲۴۸
- زمخشری این مفسر بزرگ سنی چه می گوید ۲۵۰
- سلمان گفت خدا یا کسی کمکم نکرد که نام خدا، بر زبان علی جلب کرد ۲۵۱
- خدا رسول خود را مأمور ولایت علی کرد ۲۵۳
- مائده / ۵۷-۶۰ ۲۵۵
- از کسانیکه به عقاید شما احترام نمی گذارند، دور باشید ۲۵۸
- به داده های متفرقه بیگانگان اعتماد نکنید ۲۵۹
- استهزای دین توسط بیگانگان، یا واقعاً نمی فهمند یا سیاست تضعیف است ۲۶۰

مقدمه

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ (انفال، ۲۴)

ای مؤمنان! به دعوت خدا و پیامبر که شما را به پیامی حیات بخش می خوانند لبیک اجابت بگویید.

عده ای از مردم متأسفانه به قرآن کریم به دیده طلسم و جادوی بسته ای می نگرند که هرگز نمی توان آن را باز کرد؛ در حالی که باید بدانند قرآن برای هدایت ناس است «هُدًى لِلنَّاسِ» و ناس یعنی همین مردم؛ و فرموده است: وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ... ما به یقین قرآن را آسان کردیم تا پند گیرند.

منظور آیه این است که ما قرآن را برای شما قابل فهم نمودیم که پند و اندرز ما را بفهمید و به کار بندید. پس توشه خود را از قرآن بگیرید. از این رو برای افرادی که قرآن را مشکل و سخت می پندارند باید تفسیری ساده تنظیم کرد. شاید بتوان گفت جای چنین تفسیری در جامعه ما خالی است و باید در کنار تفسیرهای نفیس چندین جلدی، تفسیر کوتاهی هم داشته باشیم.

از طرف دیگر، بسیاری از مردم علاقه دارند که از قرآن مفهومی بیش از حد ترجمه بدانند؛ یعنی می خواهند تفسیر آیه و یا سوره مورد نظر را به دست آورند، ولی با این مشکل مواجه می شوند که تفسیرهای موجودی که در دست دارند، طولانی و مفصل است. در این تفسیرها غالباً آراء مختلف تفسیری یا مسائل ادبی و گاهی شرح

الفاظ و مشتقات آن به میان آمده و موجب گردیده که شخص نتواند به آسانی کُتب مفهوم و منظور آیه را به دست آورد.

با توجه به شرایط شغلی و تحصیلی و فرصت اکثر مردم برای مطالعه، حجم خود قرآن، حجم قابل قبولی است، ولی مسلمانان غیر عرب برای به دست آوردن مفاهیم و پیام‌های قرآن لزوماً به تفسیر احتیاج دارند و تفسیرهایی که غالباً در مجلدات پر حجمی در دسترس است، بسیاری از مردم را از نزدیک شدن به قرآن بی‌نصیب ساخته است، زیرا آنها فرصت چنین مطالعه‌ای را نمی‌یابند و طبعاً تفسیری لازم است که حجم آن محدود و متناسب با فرصت آنها باشد.

تفسیر حاضر به نام «نسیم حیات» را که ملاحظه می‌کنید برای این منظور تهیه شده است. نسیم حیات در قطع کوچک رقیعی و جزء جزء پیش می‌رود تا به عنوان تفسیر همراه قابل حمل در سفرها یا محل کار باشد.

تذکر: کم حجم بودن این تفسیر به این معنا نیست که ما از شرح ضروری مطالب قرآن صرف نظر کرده‌ایم، بلکه آنچه مربوط به هدایت انسان است شرح گردیده و حتی نکته‌های علمی که در آن مطرح شده همه به خاطر وجود پیام‌های هدایتی بوده است. ما بحث‌های غیر لازم را حذف نموده‌ایم، زیرا جایگاه این گونه بحث‌ها که به نمونه‌ای از آنها اشاره می‌شود در تفسیر نیست؛ مثلاً می‌بینیم در تفسیر «آیه الكرسي» درباره «لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ: خدا را چرت و خواب نمی‌گیرد» در بعضی کتاب‌ها بحث‌های مفصلی درباره خواب، تعبیر خواب، انواع خواب‌ها، راجع به خواب حیوانات، خواب زمستانی، خواب نباتات و هیپنوتیزم عنوان گردیده است. آیا راستی جای این نوع بحث‌ها در تفسیر است؟ یا مثلاً می‌بینیم در جایی که قرآن می‌گوید: «وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ»، بحث می‌شود که آیا واقعا خدا کوه را از زمین کنده و بالای سرشان نگاه داشته یا این که این آیه تهدیدی بیش نیست؟ در حالی که مفسر به جای این همه بحث‌ها می‌توانست به آیه دیگر

مراجعه کند که فرموده است: «ما کوه را بالای سرشان مانند سایبانی قرار دادیم که احساس کردند بر سرشان فرو می افتد. اعراف، ۱۷۱.»

از طرفی می بینیم مردم جهان هر روز بیشتر به اسلام روی می آورند و اسلام و قرآن در میان ملت های جهان جای خود را باز می کند و جهانیان، ایران را پرچمدار حرکت اسلامی و قرآن می دانند. از این رو ممکن است ملت های تازه مسلمان و یا مسلمانان تازه آزاد شده از ما بخواهند که توضیح و شرحی که بر قرآن کریم داریم در اختیارشان بگذاریم. ولی ما نمی توانیم در مرحله اول، تفسیرهای سنگین را به آنها ارائه دهیم و همچنین نمی توانیم ترجمه های لفظی قرآن را که برای آنها مفید نیست تقدیمشان کنیم. از این رو ضرورت وجود تفسیر مخصوصی احساس می شود که مفهوم کلی سوره و یا آیه را بیان کند و آن گاه بی آن که ذهن مخاطب را با طرح مسائل متفرقه مشغول کند، نظر قطعی و یا نظریه قوی را که اکثر مفسرین برآنند، تبیین نماید.

این امور سه گانه انگیزه تالیف این تفسیر گردیده است. از خداوند متعال درخواست می کنیم که برای عمومی شدن تفسیر قرآن و بهره مندی اکثر مردم از مفاهیم آن، یاریمان نماید. امید است که این نوشته و تالیف با تکیه به رحمت الهی و اسم هادی، همان چیزی باشد که جایش خالی است.

مآخذ و اسناد

در نگارش این تفسیر از مآخذ مختلفی استفاده گردیده است؛ از جمله تفسیر شریف المیزان، مجمع البیان، الکاشف محمد جواد مغنیه، آثار تفسیری شهید مطهری، تفسیر فخر رازی، کشاف، تفسیر محی الدین عربی، مفردات راغب اصفهانی، نثر طوبی تالیف آیه الله شعرانی، اصول کافی، وسائل الشیعه و آداب الصلوة امام خمینی. ذکر این نکته لازم است که بعضی از تفاسیر معتبره تنهایی جانشین چندین مآخذ دیگر نیز هستند.